

Freerk Wilbers' fountain

In de verte zie en hoor ik vrolijk water kletteren. Het is een aantrekkelijk geluid dat mij naar het werk toe lokt. Ik ben op de eindexamentoonstelling van de *Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten* in Den Haag. Als ik door de deuropening naar binnen stap sta ik voor een grote binnenvijver. Het water is net gestopt en de objecten druppelen na, groter wordende kringels achterlatend in het pikzwarte water. *Fountain* (2017) is een afstudeerwerk van kunstenaar Freerk Wilbers. Maar dit is geen gewone fontein. Sokkeltjes van vierkant pvc en kleine houten constructies houden stukken dik tuinslang omhoog dat er overheen hangt of losjes opgerold erop liggen. Maar de tuinslangen zijn lek! En via kleine gaatjes links en rechts spuit het water vrolijk alle richtingen op.

Wilberts maakt al spelenderwijs zijn werk. Het experiment brengt hem van het ene naar het andere. In de vijver hangen de pompjes die het water omhoog stuwen gewoon zichtbaar in het water. Maar bij nader inzien blijkt de tuinslang geen tuinslang te zijn van rubber, maar van keramiek. Wilbers had al langer het verlangen om een fontein te maken. Toen hij experimenteerde door drie verschillende kleuren klei tegelijkertijd door een extruder te halen, kreeg hij een vorm en kleur die aan een industriële buis deed denken. Alleen door niet heel precies te werk te gaan zaten er allemaal kleine gaatjes in. En door het materiaal heel voorzichtig losjes oprolde ontstond de suggestie van een tuinslang en bleek dit de ideale aanleiding om het idee van een fontein te realiseren.

Door het werk *Fountain* te noemen stap Wilbers in een kunsttraditie. Het werk van Bruce Nauman *Self-Portrait as a Fountain* (1966) is een reeks foto's waarop de kunstenaar zelf te zien is in ontbloot bovenlijf terwijl hij een straaltje water in een boogje omhoog spuugt. De kunstenaar en het kunstwerk zijn één geworden. Het werk van Nauman is een hommage aan de wereldberoemde *Fountain* (1917) van Marcel Duchamp. De urinoir die hij signeerde met R. Mutt en als kunstwerk in het museum plaatste, veranderde de definitie van wat kunst is voorgoed. Ook *La Fontaine Stravinsky* (1982) die Jean Tinguely samen met Niki de Saint Phalle speciaal maakte voor het plein van het Centre du Pompidou in Parijs is een beroemd voorbeeld uit de geschiedenis. Tinguely zei er zelf ooit over: *'I wanted sculptures like street performers, a little bit like a circus.'*

Wilbers vindt het idee van een fontein aantrekkelijk omdat het uiteindelijk niks anders is dat een visueel spektakel. Feitelijk wordt het water enkel rondgepompt, maar alles dat er tussentijds gebeurt is een tijdelijk schouwspel. Zijn eindscriptie benaderde Wilbers als een kunstwerk. Het werd het kunstenaarsboek *Things I might have said*. Waarin hij de grens tussen feit en fictie heeft open gelaten en in gesprek gaat met Bruce Nauman.

Wilbers schrijft:

*Wat ik van Bruce Nauman heb geleerd:
Maak het niet te netjes in de studio
Maak het niet te netjes
Maak het*